

рації у керівних та дорадчих органах, а на початку березня 2022 наша країна надіслала такі ж звернення до ООН.

Отже, на даний час дуже важливо фіксувати факти шкоди екології для подальшого використання цих доказів та отримання відповідної компенсації від ворога. Справедливість і відшкодування обов'язково будуть.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Війна та довкілля: екологічні злочини росії та як їх фіксувати. URL: <https://rubryka.com/article/savednipro/>
2. Місяць війни. Злочини проти довкілля: URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/26/684714/>
- 3.Півтора місяці війни: злочини проти довкілля. URL : <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/pivtora-misyaci-viyni-zlochiny-proti-dovkillya.html>
4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 р., ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18 серпня 1989 р. *Зібрання чинних міжнародних договорів України*. 1990. № 1. стор. 25.
5. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації : постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року. *Офіційний вісник України*. 2022. № 26. Ст. 1413.

Джигирей Владислава Василівна,

студентка 2-го курсу факультету

прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри аграрного,*

земельного та екологічного права Годованюк А. Й.

ОРЕНДА ЗЕМЛІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Від 24 лютого 2022 року в Україні діє військовий стан, відповідно до цього в земельному законодавстві відбулися значні зміни.

Що стосується оренди землі то під час війни на основі закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» від 24.03.2022 (набув чинності 07.04.2022) [1] були введені нові положення зокрема такі як:

- Запроваджене автоматичне поновлення договору оренди щодо земель сільськогосподарського призначення, якщо строк цих договорів закінчився після того як ввели військовий стан, такі договори поновлюються строком на один рік.
- Строк оренди земельної ділянки яка має сільськогосподарське призначення становить один рік.
- Орендарі які не хочуть продовжити користуватися землею, а саме орендувати її і на зараз змушенні платити за таку ділянку можуть скористуватися «надзвичайним» правом орендаря і передати оренду землю зацікавленій особі, тільки тут цікаве питання виникає яка особа захоче брати таку землю, якщо це стосується землі яка перебуває в зоні бойових дій [3].
- Значно звузилися і права орендаря, відповідно більшість тих які діяли до військового стану зараз обмежені.
- Спростився порядок надання земельних ділянок сільськогосподарського призначення комунальної та державної власності. Цим самим скасувалися земельні аукціони щодо оренди землі сільськогосподарського призначення державної і комунальної власності, тому тепер громадянин який звернувся до громади з цією вимогою надати таку землю, то громада зобов'язана надати йому дозвіл на неї.
- Розміри орендної плати значно зменшилися з тими які були до військового стану і становлять на сьогодні не більше 8% нормативної грошової оцінки, якщо орендар пропонує більший відсоток цієї оцінки, то все одно, ставка не змінюється.

Якщо говорити за строки оренди більш детально, то вимоги земельного законодавства [2] що до мінімального строку оренди земельної ділянки (раніше це було 7 років) зараз вважаються не дійсними. Договори які мають статус новоукладених, тобто тих які уклалися після 7 квітня 2022 року, вони мають термін один рік і поновлюватися вони не будуть.

Що стосується прав орендаря то вони дуже обмежені як вже зазначалося, тепер їм заборонено передавати землю в суборенду, це така оренда де користувач передає земельну ділянку іншій особі в користування на певний строк і за певних умов. Ще забороняється встановити земельний сервітут – це право власника або іншої особи на безоплатне користування земельною ділянкою, заборонено вимагати компенсацію щоб покращити умови земельної ділянки, проводити

будівництво нерухомого майна на земельній ділянці теж заборонено, відчужувати, купляти передавати в заставу теж заборонено та ряд інших заборон.

Оскільки Державний земельний кадастр під час військового стану не діє, то відомості про землі можна дізнатися із територіальних підрозділів Держеокдастру або у сільських радах.

Вище зазначені положення будуть стосуватися тільки земель які призначенні для товарного сільгоспвиробництва.

Якщо говорити за землі які будуть мати інше призначення, то там теж будуть певні зміни, зокрема:

- Іноземні юридичні особи які відповідно до статті 93 Земельного кодексу [2] України, які мають право брати землі в оренду, відповідно до нового положення закону не можуть володіти орендою земельної ділянки.
- Земельні ділянки які перебувають у власності територіальних громад, при зміні власника земельної ділянки можуть не вносити зміни до чинних договорів оренди, тобто зміна власника земельної ділянки не буде вимагати вносити зміни до договору оренди, як це було раніше [3].
- Всі інші положення які стосуються цих земель будуть такі ж як і до військового стану.

Отже, землі які мають сільськогосподарське призначення під час війни набули значно більше змін що до їхньої оренди, аніж землі іншого призначення, де їх взяття в оренду майже не змінилося.

Також значних заборон зазнали орендарі земельних ділянок які мають сільськогосподарське призначення щодо користування землею, розпоряджання та взяття в оренду.

Незважаючи на умови війни оренда земельних ділянок триває, держава зацікавлена в тому щоб орендні відносини тривали і вона відповідно буде робити все для підтримки цих положень [4].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану: Закон України від 24 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>

2. Земельний кодекс України: прийнятий 25 жовтня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.

3. Оренда землі у воєнний час: законодавче регулювання URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/213912_orenda-zeml-u-vonniy-chas-zakonodavche-regulyuvannya

4. Оренда землі сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA01580

Колібик Ірина Олександрівна,

студентка 2-го курсу магістратури факультету

цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри аграрного,

земельного та екологічного права Платонова Є. О.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕНЕРГЕТИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

За останні декілька років наша держава змогла досягти значних успіхів у розвитку відновлюваних джерел енергії (далі – ВДЕ). На початку 2022 року потужність ВДЕ складала близько 9, 5 ГВт та більше ніж 12 млрд. доларів інвестиційних програм. На жаль, починаючи з початку проведення активних бойових дій в Україні чимала кількість об'єктів ВДЕ знаходяться в зоні ризику, руйнації або серйозного пошкодження, що вкрай негативно впливає на всю стратегію розвитку ВДЕ та енергетичну систему країни в цілому. Більше ніж 3970 МВт у системі ВДЕ знаходяться в областях проведення активних бойових дій або є частково зруйнованими. Стають під загрозою ще 2400 МВт, що знаходяться в безпосередній близькості з областями проведення активних бойових дій, де ризик їх знищення чи руйнації надзвичайно великий.

Варто визнати, що на даний час, українська енергетична система перебуває в критичному стані, оскільки почастішали випадки атаки на енергетичні об'єкти зі сторони РФ по всій території України, що тягне за собою численні пошкодження критичної інфраструктури – електричних і газових мереж. Пошкодження енергетичної системи, у тому числі системи ВДЕ, вкрай негативно впливає на економічну складову держави. Так, критичне зниження використання енергетичних продуктів відбувається у зв'язку з виїздом чималої частки громадян за кордон та припиненням діяльності бізнесу, у тому числі вели-